

Naar Oberklassen er saa heldig stillet, som den er, at Staten giver et saa stort Tilskud til hvert Barn, kan man forstaa, at den føler sig tilfreds, at den siger, vi have ikke Trang til en ny Skolelov, vi kunne hjælpe os med det, vi have, vi befinde os udmærket ved de bestaaende Forhold. Jeg siger altsaa, man kan godt forstaa, at der maa et stærkt Pres til fra Underklassernes Side, før det lykkes at faa Orenshd for at gennemføre en ny Skolelov. Jeg vil derfor ønske, at det maa lykkes den højtærede Kirke- og Undervisningsminister at gennemføre det bestedne Lovforslag, han har forelagt, thi det vilde dog bethyde nogen Forbedring, noget Fremskridt paa Skolevæsenets Omraade, men naturligtvis langt fra i det Omfang, som Folket i sin Helhed havde Ret til at forlange. — Der er et Par andre Punkter paa Skolevæsenets Budget, som jeg kunde have lyst til at omtale. Det ene er en højt besfeden, lille Udgiftspost paa 10.000 Kr., som skal gaa til Fremme for Aftenkoleundervisningen ude paa Landet. Naar der er Tale om et saa stort Spørgsmaal som det at fremme Aftenkoleundervisningen paa Landet, er dette jo et oberordentlig lille Beløb. Det er kun fire Gange saa stort som det Beløb, Staten giver for, at Latinskolens Drønge kunne more sig med at sthyde med Salonbøsse. Det er imidlertid ikke Beløbets Størrelse, jeg her ser paa, men det er paa den Brug, der skal gøres deraf, fordi jeg netop i dette lille Beløb ser en Spire, en Begyndelse til det, som vor Folkeskole en Gang maa naa frem til, nemlig Forskættelseskolen. Før vi faa en god og forvarlig Børneskole, og før den bliver affluttet med en Forskættelseskole for den konfirmerede Ungdom, kunne vi ikke sige, vi have naaet til det, vi bør naa til ad Folkeophygningsvejen. Til dette Beløb, 10.000 Kr., er der søjet en Bestemmelse, som jeg ikke synes om. Der staar nemlig, at ved Fordelingen af disse Penge skal der tages Hensyn til, om vedkommende Kommune har ydet Støtte til Læreren, som har holdt Aftenkole paa Landet. Det forekommer mig at være en meget uheldig Bestemmelse, der her er sat til. Ved Aftenkolesagen viser det sig nemlig, at mange Kommuner stille sig paa en oberordentlig smaalig Maade over for Læreren. Der er flere Steder paa Landet, hvor Aftenkoleundervisningen er kommen i Gang, og hvor Læreren har undervist aldeles gratis, men naar han saa ved Vinterens Slutning har bedt Kommunen, om den ikke vilde erstatte ham de Udgifter, han havde haft til Lys og Varme, har Kommunen sagt nej, det vilde den ikke, det var noget, som ikke

vedkom den. Jeg mener derfor, det er højt uheldigt at Fordelingen af disse Penge skal sættes i Forbindelse med de Tilskud, Kommunerne maatte yde, for i mange Tilfælde nægte Kommuner ligefrem at yde noget som helst Tilskud. Jeg vil derfor haabe, at der ved Fordelingen af disse Penge blot maa blive taget Hensyn til det Arbejde, Læreren har udført i Vinterens Løb i Aftenkolens Tjeneste. Paa § 27 staar der opført en Post paa 500.000 Kroner som Lønningstillæg til Lærere og Lærereinder rundt om i Landet. Deres Naar ere i det hele taget blevne flettere og flettere i de sidste 20 Aar. Dette ligger i forfælske Forhold, og blandt andet deri, at Lærernes Løn beregnes efter Kapitelstakt, og ved de synkende Kornpriser er det nødvendigt, at Lærernes Løn maa falde. Det ligger ogsaa deri, at Ofrene, disse frivillige Ydelser, som Beboerne yde til Lærerne, blive mindre og mindre, og det ligger endvidere deri, at mange Embeder — og det gælder de bedste Embeder — blive, naar de ere ledige, beklippede af Autoriteterne. Alt dette har hidtaget til, at der inden for Lærerstandens herster ligefrem Nødstilstand, saaledes at tunge Næringsforger ere daglig Gæst i mange Læreres Hjem. Man kan godt forstaa, at Læreren, naar han skal arbejde under et stadigt Tryk af Næringsforger, ikke er i Stand til at udføre sin Gerning paa en saadan Maade, som den skulde udføres. Nu er det jo ganske vist, at der gennem det Skolelovsforslag, som den højtærede Undervisningsminister har forelagt, vil komme en ikke ganske ringe Forbedring for Lærerne rundt omkring i Landet, men vi maa huske paa, at dette Forslag ikke er blevet til Lov endnu, om det nogen Sinde bliver det. Det er jo noget, vi ikke vide endnu, og i hvert Tilfælde vil der hengaa et Par Aars Tid, før det vil blive til Lov. Da Nødstilstanden er saa stor blandt Lærerne, saa at vi ligefrem have Eksempler paa, at man har været nødt til at give dem Understøttelse af den fri Fattigkasse, fordi man ikke vilde lægge dem over paa Fattigvæsenet, synes jeg, at der vilde være al Anledning til at tage under Overvejelse, om denne Post paa 500.000 Kr. ikke kunde blive forhøjet, saa at den værste Nød i det mindste derved kunde blive afhjulpen. Jeg skal dernæst sige et Par Ord med Hensyn til den Fordeling, der skal finde Sted af de 500.000 Kr. Her er den Mærkelighed, at de skulle uddeles til alle Landets Kommuner undtagen Rjøbenhavns Kommune, den er udelukket fra at faa Del i dette Statstilskud. Jeg forstaaer ikke, hvorledes dette har kunnet lade sig gøre; jeg kan i hvert Fald ikke se noget berettiget